

Littafin Yowel da Ikilisiyar Adventist ta Kwana ta Bakwai ta Lawodikiya — Lamba Ashirin da Biyu

Jeff Pippenger

2026-01-02

Lamba Ashirin da Biyu

Mun kai rabin hanya cikin nassoshi huɗu game da Isra'ila ta dā, a matsayin tsarar “macizai” a cikin makalar da ta gabata. A cikin Matta, duka Yahaya da Yesu suna kiran Farisiyawa da Sadukiya tsarar macizai. Yahaya yana wakiltar farkon wani tsarin gwaji da aka bayyana sa’ad da ya koyar cewa Yesu, wanda zai biyo bayansa, zai tsabtace masussukarsa kwarai. Yesu ya kara wa tsarin gwajin Yahaya da tsarin shari’a, sa’ad da ya ambaci sarauniyar Sheba da Nineba. Hukunci yana aukuwa a tsara ta huɗu, kuma wani rukuni a cikin hukuncin yana bayyana a matsayin macizai, gama ubansu shaidan ne. Yesu ya kara batun tsara ta huɗu tana neman alama, alhali alamar tana a fili sarai.

A cikin Matiyu ashirin da uku, an bayyana “kaiton” da aka yi wa Farisiyawa da Sadukiya, kuma an kuma danganta tsarin gwaji da hukunci da tsara ta karshe. Babi na ashirin da biyu ya shirya yanayin da kaiton babi na ashirin da uku zai bayyana a ciki.

Da Farisiyawa suna a taru, Yesu ya tambaye su, yana cewa, Me kuke zato game da Almasihu? ɗan wane ne shi?

Suka ce masa, Dan Dawuda.

Ya ce musu, To, ta yaya Dawuda cikin Ruhu yake kiransa Ubangiji, yana cewa, Ubangiji ya ce wa Ubangijina, Ka zauna a hannun damana, har sai na sa makiyanka su zama matattakalar kafafunka? To, in Dawuda yana kiransa Ubangiji, ta yaya yake ɗansa?

Ba wanda kuma ya iya ba shi amsa ko kalma ɗaya; haka ma daga wannan rana ba wanda ya kara karfin hali ya yi masa wata tambaya. Mattiyu 22:41–46.

Sa’ad da aka rufe kofa ga duk wata karin mu’amala, sai Yesu ya gabatar da kaito takwas a babi mai biye. A aya ta goma sha uku, kaiton yana kan rufe kofofin mulkin sama. Daga kofofin Sama ne ake zubo ruwan sama na karshe. Kaito takwas ɗin suna magana ne game da waɗanda suke da’awar buɗe kofar da ba wani mutum da zai iya buɗewa, su kuma rufe kofar da ba wani mutum da zai iya rufewa. A cikin wahayi, an nuna wa Sister White waɗanda ba su bi Kristi zuwa Wuri Mafi Tsarki ba suna aika addu’o’insu zuwa ga wuri mai tsarki marar komai, inda Shaidan, yana riya kamar shi ne Kristi, ya sa suka gaskata cewa kome yana lafiya. Sun sa’ke buɗe wuri mai tsarki, kuma sun rufe Wuri Mafi Tsarki.

“Mutane da yawa suna duban hanyar da Yahudawa suka bi na ƙin karɓar Almasihu da gicciye Shi da tsananin firgici; kuma sa’ad da suke karanta tarihin wulakantaccen azabtarwarsa, suna zaton cewa suna kaunarsa, kuma da ba za su yi musunsa kamar yadda Bitrus ya yi ba, ko kuma su gicciye Shi kamar yadda Yahudawa suka yi ba. Amma Allah, wanda yake karanta zukatan

kowa, ya kawo wannan kaunar ga Yesu da suka furta suna ji zuwa gwaji. Dukan sama ta kalli karɓar saƙon mala'ika na fari da zurfin sha'awa kwarai. Amma da yawa daga cikin waɗanda suke iƙirarin kaunar Yesu, kuma suka zubar da hawaye sa'ad da suke karanta labarin gicciye, suka yi ba'a ga bisharar zuwansa. Maimakon su karɓi saƙon da farin ciki, sai suka shelanta shi yaudara ce. Suka ƙi waɗanda suke son bayyanarsa, suka kuma kore su daga cikin iƙkilisiyoyi. Waɗanda suka ƙi saƙo na fari ba su iya amfana da na biyu ba; haka kuma ba su amfana da kukar tsakar dare ba, wadda za ta shirya su su shiga tare da Yesu ta wurin bangaskiya cikin wuri mafi tsarki na haikalin samaniya. Kuma ta wurin ƙin waɗancan saƙonni biyu na farko, sun duhunta fahimtarsu har suka kasa ganin wani haske a cikin saƙon mala'ika na uku, wanda yake nuna hanya zuwa cikin wuri mafi tsarki. Na ga cewa kamar yadda Yahudawa suka gicciye Yesu, haka ma iƙkilisiyoyin suna da suna kawai sun gicciye waɗannan saƙonni, sabili da haka ba su da masaniya game da hanyar shiga cikin wuri mafi tsarki, kuma ba za su iya amfana da ceton Yesu na roko a can ba. Kamar Yahudawa, waɗanda suka miƙa hadayunsu marasa amfani, haka su ma suna miƙa addu'o'insu marasa amfani zuwa ga daƙin nan da Yesu ya bar; kuma Shaidan, yana jin daɗin wannan ruɗin, yana daukar siffar addini, yana kuma jagorantar tunanin waɗannan da suke iƙirarin zama Kiristoci zuwa gare shi kansa, yana aiki da ikonsa, da alamominsa, da abubuwan al'ajabi na ƙarya, domin ya ƙarfafa su a cikin tarkonsa." Early Writings, 258–261.

Aya ta goma sha huɗu masifa ce saboda cin gidajen gwauraye da kuma dogayen addu'o'i. Masifar da take a aya ta goma sha biyar kuwa ita ce saboda suna mai da waɗanda suka tuba zuwa ga addininsu 'ya'yan jahannama sau biyu fiye da yadda su kansu suke. Ayyoyi na goma sha shida zuwa ashirin da biyu suna magana ne game da yadda mugaye suke yin rantsuwa da haikali.

“Waɗannan ba kalmomin 'Yar'uwa White ba ne, sai dai kalmomin Ubangiji ne, kuma manzonsa ya ba ni su domin in ba ku. Allah yana kiranku da kada ku ƙara yin aiki da nufi mai saɓani da nasa. An ba da koyarwa mai yawa game da mutanen da suke da'awar su Kiristoci ne alhali kuwa suna bayyana halayen Shaidan, suna hamayya da ci gaban gaskiya a ruhu, da magana, da aiki, kuma tabbatacce ne suna bin hanyar da Shaidan yake jagorantarsu. Cikin taurinkai na zuciyarsu sun ƙwace iko wanda ko kaɗan bai dace da su ba, kuma wanda bai kamata su yi amfani da shi ba. Babban Malamin ya ce, 'Zan kifar, in kifar, in kifar.' Mutane suna cewa a Battle Creek, 'Haikalin Ubangiji, haikalin Ubangiji mu ne,' amma suna amfani da wuta ta yau da kullum. Zukātansu ba a tausasa su ba, ba kuma a mallake su ba ta wurin alherin Allah." Manuscript Releases, juzu'i na 13, 222.

A cikin aya ta ashirin da uku da ta ashirin da huɗu, kaiton yana kan yin watsi da adalci, jinkai, da aminci. Aya ta ashirin da biyar da ta ashirin da shida kuwa game da riya ce ta tsarkake wajen koƙo, amma ba cikinsa ba.

“Muna da wannan taska,' in ji manzon ya ci gaba, 'a cikin tasoshin ƙasa, domin fifikon ikon ya kasance na Allah ne, ba na mu ba.' Allah zai iya yin shelar gaskiyarsa ta wurin mala'iku marasa zunubi, amma wannan ba shi ne shirinsa ba. Yana zaɓen 'yan Adam, mutane da rauni ya kewaye su, su zama kayan aiki wajen cika nufinsa. Wannan taska mai matuƙar daraja an sa ta a cikin tasoshin ƙasa. Ta wurin mutane ne za a isar da albarkunsa zuwa duniya. Ta wurinsu ne daukakarsa za ta haskaka cikin duhun zunubi." Ayyukan Manzanni, 330.

Sa'an nan ayoyi na ashirin da bakwai da na ashirin da takwas suna bayyana miyagu a matsayin kaburbura da aka shafe su da farin fenti, suna danganta da Shebna na Ishaya sura ta ashirin da biyu, inda Shebna yake daukaka kansa cikin kyakkyawan kabarin da yake ginawa, amma ba zai taɓa kasancewa a cikinsa ba, gama Allah zai fitar da shi daga bakinsa zuwa wani fili mai nisa. Fili mai nisan nan an wakilta shi da kabarin annabin farya na Betel wanda ya sa aka binne annabin marar biyayya a cikin wannan kabari guda. Sa'an nan annoba ta takwas ta ce:

Kaitonku, ku malaman Attaura da Farisiyawa, munafukai! gama kuna gina kaburban annabawa, kuna kuma kawata makabartun masu adalci, Kuna cewa, Da a ce muna cikin zamanin kakanninmu, da ba mu yi tarayya da su cikin jinin annabawa ba. Saboda haka kuna ba da shaida a kan kanku, cewa ku 'ya'yan waɗanda suka kashe annabawan ne. To, ku cika ma'aunin kakanninku.

Ku macizai, ku zuriyar gamshekai, ta yaya za ku tsira daga hukuncin jahannama?

Saboda haka, ga shi, ina aiko muku da annabawa, da masu hikima, da marubuta: kuma waɗansunsu za ku kashe ku gicciye; waɗansu kuma za ku yi musu bulala a majami'unku, ku tsananta musu daga birni zuwa birni: domin dukan jinin adalai da aka zubar a duniya ya sauko a kanku, tun daga jinin adali Habila har zuwa jinin Zakariya ɗan Barakiya, wanda kuka kashe tsakanin Haikali da bagade.

Hakika ina gaya muku, dukan waɗannan abubuwa za su zo a kan wannan tsara. Matiyu 23:29–36.

Macizai, waɗanda su ne zuriyar kububuwa, ana yi musu hukunci a cikin nassin. A cikin nassin, hukuncin ba ya dogara ne a kan shaidun sarauniyar Sheba da Nineba ba, sai dai a kan jinin Habila har zuwa Zakariya. Karni na huɗu, waɗanda su ne kububuwa, ana yi musu hukunci ne ta bakin shaidu biyu daga tarihin waje na Isra'ila ta ɗa, da kuma shaidu biyu daga tarihin cikin gida na Isra'ila ta ɗa. Luka sura ta uku ita ce ta farshe cikin nassoshi huɗu game da kububuwun karni na huɗu kuma na farshe, kuma kawai ta yi daidai da Matiyu sura ta uku ne. Nassoshi huɗu da suke nuna cewa a lokacin hukunci na farshe na gidan Allah, a lokacin karni na huɗu, aji guda zai bayyana halayensu a matsayin 'ya'ya maza da mata na Shaidan, ɗaya ajin kuma a matsayin 'ya'ya maza da mata na Allah. Tsarin gwaji wanda ya fara rarrabuwar, yana farawa ne sa'ad da manzon da yake shirya hanya domin Manzon Alkawari ya ɗaga muryarsa a cikin jeji.

A cikin tsattsarkan saƙar Nassi, sunaye ba kawai alamu ba ne, sai dai annabce-annabce ne da ake raɗawa a hankali—waƙoƙi na biyu da ake rerawa a farksashin fuskar tarihi, masu bayyana zuciyar fansa. Sa'ad da aka tsara ma'anonin zuriyar daga Adamu zuwa Nuhu cikin furuci guda, hakan yana haifar da saƙo da ya yi daidai da tarihin da wannan jerin zuriyar yake wakilta. Adamu yana nufin “mutum,” Set kuma yana nufin “wanda aka kaddara.” Enosh yana nufin “mai mutuwa” (wanda yake farksashin mutuwa), Kenan kuma yana nufin “baƙin ciki.” Ta wurin “yabo/sa albarkar Allah” (Mahalalel), Sama za ta “sauko” (Jared). Sama ta sauko a matsayin “wanda aka keɓe ko aka shafa” (Enoch), wanda ya yi shelar saƙon hukunci ta wurin ɗansa Metusela (“idan ya mutu, za a aiko da shi”). Mutuwarsa za ta kasance kololuwar zubowar Ruhu Mai Tsarki mai “farki,” wadda Lamech yake wakilta (numfashi), yana haɗuwa da Metusela kamar yadda Kukan Tsakar Dare ya haɗu da

mala'ika na biyu. Metusela shi ne mala'ika na biyu, Lamech kuma shi ne Kukan Tsakar Dare wanda ya kai kololuwa a ambaliyar Nuhu.

Idan aka kara takaita shi, sunayen suna shelanta cewa: “An kaddara mutum ga mutuwa, yana karkashin bakin ciki da mutuwa, sakamakon Adamu na farko; amma ta wurin albarkar Allah, Kristi ya kebe kansa domin ya sauko, yana shelar hukunci ta wurin mutuwarsa a kan gicciye, wanda ya biyo bayan zubowar Ruhu Mai Tsarki da iko.”

Wadannan sunaye goma suna tattare da sakon bishara, tare da bin tarihin duniya tun daga halitta har zuwa ruwan sama na karshe, wanda yake karewa da Zuwa ta Biyu. Wannan alamar annabta, wadda take boye a cikin sunayen, tana samun takwararta a cikin Ru'ya ta Yohanna. Farawa yana gabatar da jerin zuriyar alpha, kuma Ru'ya ta Yohanna 7 na 144,000 yana gabatar da cikas omega a cikin saura da aka hatimce.

Yahuda na nufin “yabo,” Ruben na nufin “duba, da,” Gad na nufin “sa'a mai kyau/runduna,” Asher na nufin “mai farin ciki/mai albarka,” kuma Naftali na nufin “kokawa.” Manasse na nufin “sa mantuwa,” Simeon na nufin “ji,” Lawi na nufin “haɗe/manne,” Issakar na nufin “lada,” Zebulun na nufin “daraja/mazauni,” Yusuf na nufin “karuwa,” kuma Biliyaminu na nufin “ɗan hannun dama.”

Wadanda suke bin Zakin kabilar Yahuda su ne 'ya'yan Allah, wadanda aka albarkace su da sa'a mai kyau yayin da suke bi ta wani aikin gwaji na kokawa da Allah kamar yadda Yakubu ya yi. Ta wurin wannan gwagwarmaya, ana manta zunubansu a cikin aikin tsarkakewa da ake samarwa ta wurin jin Maganar Allah, wadda kuma take daure su ga Almasihu cikin dangantakar alkawari. Sakamakonsu shi ne su zauna cikin daraja tare da Almasihu a kan kursiyinsa, a zaunar da su a wurare na samaniya yayin da Allah yake amfani da su don kara mulkinsa—yana kiran babban taron jama'a daga Babila a matsayin 'ya'yan hannun damansa.

'Ya'ya maza shida na Leah su ne Reuben, Yahuza, Simeon, Lawi, Issakar, da Zebulun. Kuyangarta Zilfa, wadda sunanta yake nufin “zubo mai kamshi,” tana da 'ya'ya maza biyu—Gad da Asher. 'Ya'ya maza biyu na Rahila su ne Yusuf da Biliyaminu. Bilha, kuyangar Rahila, tana nufin “mai kunya ko mai tsoro,” kuma 'ya'yanta maza su ne Dan da Naftali. A ma'anar annabci, zuriyar nan a nan tana ba da layuka da dama na yin nazari a kai. Ba kamar alfa da tsararraki goma a Farawa sura ta biyar ba, omega tana da zuriya goma sha biyu, tare da nata keɓaɓɓun sauye-sauyen annabci. A cikin ɗari da arba'in da huɗu, ba a ambaci Dan ba, kuma Manassa ya maye gurbin ɗan'uwansa Ifraimu.

Zuriyar alpha ta Farawa ta yi daidai da zuriyar omega ta Ru'ya ta Yohanna, domin Farawa tana bayyana aikin allahntakar Almasihu a cikin ceto, Ru'ya ta Yohanna kuma tana bayyana wadanda, a cikin cikas omega na wannan annabcin alpha, suke cika daidai wannan alkawari da annabci da aka gabatar a cikin annabcin alpha.

Aiwatar da wadannan layuka biyu sau da yawa masana tauhidi ne suke yi, amma ba taɓa daga mahangar hanyar “layi bisa layi” ba. Zuri'o'in nan biyu a cikin Farawa da Ru'ya ta Yohanna suna ba da shaidu biyu cewa Allah yana magana a wani mataki na biyu. Wani harshe shi ne rubutacciyar shaida kamar yadda aka rubuta ta, kuma a cikin wannan shaidar akwai wata layi ta biyu da aka

gabatar a matakin alama. Masana tauhidi yawanci ba sa wuce lura ta zahiri game da sakon da ake isarwa ta wurin ma'anonin sunaye a cikin Farawa da Ru'ya ta Yohanna. Suna daukar abin da suke gani a matsayin wani sabon abu da ya fi yin magana game da hikimarsu ta dan Adam, kamar yadda abin yake bayyana ta wurin iya ganewarsu mai tsarkin-kai na ganin salon misali a cikin ma'anonin sunayen. Ba sa taɓa ganin sakon da aka gabatar a cikin 'ya'ya maza goma sha biyu na Isma'ilu. Ba sa ganin zuri'o'in Yesu a cikin Matta da Luka yadda ya kamata. Ba sa ganin zuri'o'in sarakuna bakwai na karshe na Yahuza, da sarakuna bakwai na karshe na Isra'ila, ko sarakuna bakwai na farko na Yahuza ko sarakuna bakwai na farko na Isra'ila.

Sa'ad da nake cewa ba sa gani, abin da nake nufi shi ne, idan ka tambayi Google ko akwai koyarwa game da waɗannan zuriyoyi, amsar ita ce “eh,” ga na Adamu zuwa Nuhu a cikin Farawa, kuma “eh” ga mutum dubu dari da arba'in da huɗu. Amma suna amfani da zuriyar Abram guda goma a cikin Farawa sura goma sha ɗaya ta wannan hanya ne? A'a. Suna amfani da zuriyar Kayinu da zuriyar Shitu? Eh, amma sun kauce daga ainihin ma'anar har ya zama kamar suna kan wani batu dabam. Babu shakka suna magana a kan zuriyar Almasihu a cikin Matiyu da Luka, amma har yanzu, sun karkace kwarai daga abin da ya dace. Me ya sa hakan yake da muhimmanci, za ka tambaya? Domin ina niyyar gabatar da wani takaitaccen bayyani na waɗannan layukan zuriyar annabci, kuma ina so in bayyana tun daga farko cewa ina koƙarin gano muhimmancin tsara ta huɗu a matsayin alamar annabcin Littafi Mai Tsarki. Wannan bayyani na waɗannan zuriyoyi zai taimaka a wannan fanni, amma zai zama sakaci daga ɓangaren kowa, idan suka ɗauka cewa wannan sauƙaƙƙen takaitawar waɗannan abubuwan da za su biyo baya ita kaɗai ce duka abin da ake da shi na fahimta game da waɗannan layukan zuriyoyi.

Bayan jerin zuriyar daga Adamu zuwa Nuhu, muna samun layuka biyu na jerin zuriyoyi a cikin surori na huɗu da na biyar na Farawa. Waɗannan layuka biyu zuriyar Kayinu da zuriyar Shitu ne suke wakilta. Ba kamar jerin zuriyar Adamu zuwa Nuhu ba, wanda ya wakilci zuriya goma, layin Shitu da na Kayinu duka suna nuna zuriya takwas. Saboda wannan dalili, ya kamata a ɗauke su a matsayin zamani biyu na huɗu-huɗu. Shitu da Kayinu alamu ne na alkawari, kuma Kayinu yana wakiltar waɗanda, a cikin Ishaya ashirin da takwas da ashirin da tara, suke yin alkawarin mutuwa, wanda za a soke sa'ad da bulalar ambaliya ta zo. Su ne waɗanda suke gina gidajensu a kan yashi. Waɗanda suke gina a kan Dutsen kuwa, suna yin alkawarin rai kamar yadda aka wakilta a cikin Bitrus na farko, sura ta biyu, a matsayin waɗanda suka ɗandana cewa Ubangiji nagari ne, kuma su ne “zaɓaɓɓen tsararraki.” “Masu yawa” suna ginawa a kan yashi, amma “kaɗan” ne aka zaɓa.

Zuriyar Kayinu wata kirtani ce ta tawaye a cikin waƙar haɗin sunaye, domin sunayen suna wakiltar ɗaukakar mutum marar amfani, wadda take kaiwa ga yawo ba tare da manufa ba, bayan sama ta buge shi. Da yin biris da gargadin, layin Kayinu yana iƙirarin allahntaka ta ƙarya, a lullube da ikon ɗan Adam mai ɗaukar fansa, wanda fasahohin ɗan Adam suke wakilta, mai ƙera al'adar ƙarfe; kyakkyawa ce, amma mai tashin hankali, kuma bakarariya daga bege. Wannan magana ta ƙarshe ita ce takaitaccen hangen sakon da yake cikin tsararraki takwas na Kayinu wanda aka samo daga sunayen.

Zuriyar Seth ta amsa wa zuriyar Kayinu da alheri. A cikin raunin ɗan Adam da aka ƙaddara wa 'yan Adam, waɗanda suke kira ga Allah za a mai da baƙin cikinsu ya zama yabo yayin da sama

take saukowa. Ta wurin tafiya cikin aminci a kan tafarkin da yake haura zuwa daukaka, a lokacin gwaji, har zuwa kukan “bege,” ana samun hutawa, ta wurin ruwayen ceto. Wannan furuci na karshe takaitaccen bayani ne game da sakon da ke cikin tsararraki takwas na Seth wanda aka samo daga sunayen.

Dalilin raba tsararraki takwas zuwa kungiyoyi biyu na tsararraki hudu yana tabbata ne a mataki na farko na alkawari, sa’ad da aka fayyace annabcin bauta a Masar da cewa shekaru 400 ne, kuma haka nan cewa shekarun 400 din za su kare a tsara ta hudu. Sa’ad da aka hada shaidar Bulus cikin annabcin alkawarin alpha, hakan yana haifar da lokuta biyu na shekaru 215, waɗanda aka kunsu da tsararraki hudu a kowane lokaci. Tsararraki takwas din, cikin shekaru 430, suna wakiltar lokuta biyu na shekaru 215. Lokaci na farko yana wakilta ta wurin Firauna nagari wanda ya san Yusuf. Bayan shekaru 215, sai aka sami wani sabon Firauna, wanda bai san Yusuf ba. Sa’an nan sai rukuni na gaba na tsararraki hudu ya fara.

Tsararraki takwas, da aka raba su daidai zuwa lokuta biyu, kuma aka fayyace su a sarari a matsayin nasu lokaci na tsararraki hudu, suna tabbatar da a yi amfani da tsararraki takwas na Kayinu da na Shitu a hanya iri ɗaya. Sa’ad da aka yi wannan amfani, za ka ga tsararraki takwas na Shitu sun daidaita da tsararraki takwas na Kayinu. Kayinu yana wakiltar masu yawa da suke karɓar alamar dabbar, Shitu kuma yana wakiltar kaɗan da suke karɓar hatimin Allah. Kayinu alamar ɗan Adam ne, Shitu kuma alamar ɗan Adam ne haɗe da Allahntaka a cikin mahallin alkawarin Nuhu, alhali kuwa; zuriyar Yusufu da Musa tana cikin mahallin alkawarin Abram.

Sa’an nan a sura ta goma sha ɗaya, an wakilci zuriyar zaɓaɓɓun mutane da sunaye goma daga Shem zuwa Abram. Sura ta goma sha ɗaya ita ce labarin hasumiyar Babel, amma kuma ita ce zuriyar zaɓaɓɓun mutane, kamar yadda aka wakilta cikin Ibrahim. Sura ta goma sha ɗaya tana gabatar da wasu zaɓaɓɓun mutane waɗanda za su shiga cikin alkawari mai sassa uku da Allah. Mataki na uku kuma na karshe shi ne hadayar Ishaku a sura ta ashirin da biyu. Sura ta “goma sha ɗaya” ita ce farkon alpha, kuma sura ta “ashirin da biyu” ita ce karshen omega. Bangaskiyar da ake buƙata domin a ji muryar Allah a cikin ma’anar sunaye, ba ta bambanta da bangaskiyar da ake buƙata domin a ji muryarsa a cikin ƙidayar Kalmarsa ba. Wani amfani da zuriya da masana tauhidi ba su ɗauka ba, shi ne zuriyar Isma’ilu, alamar Musulunci.

Waɗannan kuwa su ne sunayen ’ya’yan Isma’ila, bisa ga sunayensu, gwargwadon zuriyarsu: ɗan farin Isma’ila, Nebayot; da Kedar, da Adbeel, da Mibsam, Da Mishma, da Dumah, da Massa, Hadar, da Tema, Yetur, Nafish, da Kedemah: Waɗannan su ne ’ya’yan Isma’ila, waɗannan kuwa su ne sunayensu, bisa ga garuruwansu, da bisa ga kagarunsu; sarakuna goma sha biyu bisa ga al’umominsu. Farawa 25:13–16.

Sa’ad da aka jera ma’anonin waɗannan sunaye goma sha biyu cikin magana guda, sai ya karanta kamar haka: “A annabce, zuriyar Isma’ilu mutane ne masu yalwa, masu fata baƙaƙe, waɗanda aka shahara da su a matsayin mayaƙa, amma sun shiga baƙin ciki a tarihi da kuma annabce a ranar 11 ga Agusta, 1840, sannan daga baya a ranar 11 ga Satumba, 2001. Ana kiran su ’ya’yan gabas a tarihin Littafi Mai Tsarki. Sun samo asali ne daga Arabiya inda ake shuka kayan ƙamshi masu ƙanshi da ake amfani da su a hidimomin Wuri Mai Tsarki na Ibraniyawa. Kalmar “assassins” an

samo ta ne daga tarihin Musulunci kuma tana wakiltar mutuwa da ake jawo wa cikin shiru. A zamanin Yake-yaken Salibi, Musulunci ya rufe, ya kewaye, ya kuma yi wa Turai ta Katolika kawanya, amma takurawarsu ta baya ta nuna isowar wartsakewar 1840 zuwa 1844, haka kuma daga 9/11 har zuwa rikicin dokar Lahadi. Dukkan ma'anonin sunaye goma sha biyu na 'ya'yan Isma'il an wakilta su a cikin maganar da ta gabata ta wajen rubutu mai bakin haruffa."

Sunaye goma sha biyu na zuriyar Isma'il suna zama goma sha uku, idan aka hada Isma'il cikin jerin. Goma sha uku ita ce alamar lambar "tawaye," abin da Hajar ta yi ke nan, wanda ya jawo Ibrahim ya yarda a kori Hajar da Isma'il. Bulus ya yi amfani da wannan al'amari domin ya bayyana korar Isra'ila ta da matsayin mutanen alkawarin Allah, a daidai lokacin kuma da Yake kafa alkawari da amaryarsa ta Kirista.

Gama a rubuce yake cewa, Ibrahim yana da 'ya'ya maza biyu, daya ta wajen baiwa, dayan kuma ta wajen 'ya mace 'yantacciya. Amma wanda aka haifa ta wajen baiwar, an haife shi bisa ga jiki ne; amma wanda aka haifa ta wajen 'ya mace 'yantacciya, ta wurin alkawari ne. Wadannan abubuwa misali ne na alama: gama wadannan su ne alkawari biyu; daya daga Dutsen Sinai, mai haifar da bauta, wato Hajar. Gama wannan Hajar ita ce Dutsen Sinai a kasar Arabiya, kuma tana daidai da Urushalima ta yanzu, domin tana cikin bauta tare da 'ya'yanta. Amma Urushalima ta sama 'yantacciya ce, wadda ita ce uwarmu duka. Gama a rubuce yake cewa, Yi farin ciki, ke bakarariya wadda ba ta haihuwa; ki farke da sowa, ke wadda ba ki nakuda: gama wadda aka yashe tana da 'ya'ya fiye da wadda take da miji. Yanzu mu, 'yan'uwa, kamar yadda Ishaku yake, mu ne 'ya'yan alkawari. Amma kamar yadda a wancan lokaci wanda aka haifa bisa ga jiki ya tsananta wa wanda aka haifa bisa ga Ruhu, haka ma yake yanzu. Duk da haka, me Nassi yake cewa? Kori baiwar da danta: gama dan baiwar ba zai gaji tare da dan 'ya mace 'yantacciya ba. Saboda haka, 'yan'uwa, mu ba 'ya'yan baiwa ba ne, amma na 'ya mace 'yantacciya. Galatiyawa 4:22-31.

Isma'il alama ce ta Musulunci, Hajar kuwa, mahaifiyar Isma'il, alama ce ta ikkilisiyar alkawarin mutuwa. Ishaku alama ce ta Kiristanci, Saratu kuma alama ce ta ikkilisiyar alkawarin rai. Saboda wannan dalili, Isma'il ya haifi 'ya'ya maza goma sha biyu, gama goma sha biyu alama ce ta mutanen alkawarin Allah, kuma Musulunci jabu ne na mutanen alkawarin Allah.

Akwai jerin tsatson Almasihu guda biyu a cikin Linjiloli. Daya a cikin Matta, daya kuma a cikin Luka.

Ya'kub kuma ya haifi Yusufu, mijin Maryamu, wadda ta haifi Yesu, wanda ake kira Almasihu. Saboda haka, dukan tsararraki tun daga Ibrahim zuwa Dawuda tsararraki goma sha huɗu ne; daga Dawuda kuma har zuwa kamewar zuwa Babila tsararraki goma sha huɗu ne; daga kamewar zuwa Babila har zuwa Almasihu kuwa tsararraki goma sha huɗu ne. Haihuwar Yesu Almasihu kuwa ta kasance haka: Sa'ad da aka daura auren mahaifiyarsa Maryamu ga Yusufu, kafin su zauna tare, sai aka same ta tana da ciki ta wurin Ruhu Mai Tsarki. Matiyu 1:16-18.

Zuriyar da Matiyu ya kawo ta gano daidaitattun zamani uku na goma sha huɗu, waɗanda suka haɗu suka zama zamani ɗaya na arba'in da biyu. Almasihu shi ne omega na tarihin alkawari dangane da Musa a matsayin alpha na tarihin alkawari. Musa ya yi annabcin cewa Almasihu zai kasance

“kamar kansa.” Musa yana da zamani uku na shekara arba'in a cikin rayuwarsa ta shekara dari da ashirin. Kowane zamani na shekara arba'in na rayuwar Musa, idan aka jera layi a kan layi, yana karewa a Kadesh, alama ce ta 1863 da dokar Lahadi. Zamani uku na Almasihu suna karewa a wurin Dawuda, da zaman bauta a Babila, da kuma Almasihu yana tabbatar da alkawarin da jininsa a kan gicciye. Dawuda yana wakiltar daukakar ikkilisiya mai nasara a dokar Lahadi, kuma layi na biyu yana bayyana budurwai marasa hikima ana kai su Babila, a dokar Lahadi. Zamani na uku yana karewa a gicciye, wanda kuma, sau daya kuma, yake zama siffa ta dokar Lahadi inda Almasihu yake tabbatar da alkawarin Ibrahim tare da dubu dari da arba'in da huɗu da kuma alkawarin Nuhu tare da babban taro.

Abin da za a iya fahimta sa'ad da aka shimfiɗa waɗannan layuka biyu daya a kan daya abin mamaki ne. Shekaru dari da ashirin na Musa suna haɗuwa da shekaru 120 na Nuhu, kuma zuri'u arba'in da biyu na Almasihu suna haɗuwa da mulkin magabcin Almasihu na watanni arba'in da biyu na annabci a lokacin dokar Lahadi.

Sai Ubangiji ya ce, Ruhuna ba zai yi ta fafatawa da mutum har abada ba, gama shi ma jiki ne; duk da haka kwanakinsa za su zama shekara dari da ashirin. Farawa 6:3.

Tare da nasabar da ke cikin Matta, wadda take jaddada alkawarin Ibrahim, nasabar Almasihu kamar yadda Luka ya gabatar ta koma har zuwa halitta, ta haka tana jaddada alkawarin rai wanda Adamu ya karya a Adnin. Nasabar Luka ta fara da Yesu, sa'an nan ta koma baya ta cikin zuriyarsa har zuwa Adamu, wanda aka bayyana a matsayin ɗan Allah. Jerin ya kare da cikakken Adamu na biyu, kuma ya fara da cikakken Adamu na farko. Daga Adamu na farko zuwa Adamu na biyu an gabatar da zuri'u 77.

Zuriyoyin Littafi Mai Tsarki suna wakiltar layukan gaskiya. Yanzu-yanzu dai mun gano da dama daga cikinsu waɗanda suka fi nesa da yawan shaidu da ake bukata domin tabbatar da wata gaskiya. Layukan zuriyar suna kunshe da muryar cikas abubuwan tarihi da kuma annabce-annabcen abin da zai zo nan gaba, kuma suna kuma kunshe da muryar Palmoni, Mai Banmamaki Mai Kididdige asirai, domin kacici-kacicin lambobi da aka sa a cikin waɗannan layuka suna bayar da murya ta biyu. Ana jin waɗannan muryoyi biyu tare da wata murya ta uku kuma, wato muryar Mai Banmamaki Masanin Harsuna, wanda ya halitta kuma yake mulkin dukan abubuwa, har da sunayen mutane, wurare, da abubuwa.

Sa'ad da Yohanna ya juya domin ya ga muryar da take bayansa, ta kasance kamar muryar ruwaye masu yawa; kuma sa'ad da Daniyel ya ga wannan wahayi daya, muryarsa ita ce muryar taro mai yawa. Sakon da ke a saman rubutun Nassosi, haka kuma sunayen da ake samu tare da sakon, da kuma lissafin da ke cikin sakon, muryoyi uku ne a cikin aya guda. Sa'ad da ka dauki layi tare da muryoyin ukun nan ka shimfiɗa shi a kan saman wani layi mai daidaita da shi, muryoyi uku sukan zama muryoyi masu yawa.

Sai wata murya ta fito daga kursiyin, tana cewa, Ku yabi Allahnmu, dukanku bayinsa, ku kuma masu tsoronsa, kanana da manya. Sai na ji kamar muryar babban taro, kamar kuma muryar ruwaye masu yawa, kamar kuma muryar tsawa mai farfi, tana cewa, Alleluya: gama Ubangiji Allah Maɗaukaki yana mulki. Ru'ya ta Yohanna 19:5, 6.

Wasu daga cikin muhimman nasabobi ana samun su ne a cikin sarakunan Isra'ila. Sarakuna bakwai na farko na Isra'ila, wato masarautar arewa, suna karewa da Ahab, Jezebel da Iliya, ta haka suna wakiltar dokar Lahadi. Jerin sarakuna bakwai na karshe na kabilun arewa yana farawa ne daga dokar Lahadi kuma yana karewa a karshe lokacin gwajin dan adam, sa'ad da Mika'ilu ya tashi tsaye a cikin Daniyel 12. Sarakuna bakwai na farko na Yahuza suna kwatanta tarihin daga dokar Lahadi har zuwa lokacin da Mika'ilu ya tashi tsaye, kuma sarakuna bakwai na karshe suna bayyana tarihin da yake kaiwa ga dokar Lahadi. Layukan nasaba guda biyu ne, kuma kowannensu yana da tarihin alfa da tarihin omega. Tarihin alfa shi ne lokacin daga 9/11 zuwa dokar Lahadi, kuma lokacin omega kuwa shi ne daga dokar Lahadi har zuwa karshe lokacin gwaji. Sarakuna bakwai na farko na Isra'ila suna daidaita da sarakuna bakwai na karshe na Yahuza; kuma sarakuna bakwai na karshe na Isra'ila suna daidaita da sarakuna bakwai na farko na Yahuza.

Za mu ci gaba a talifi na gaba.

“Ku Tsaya Da karfi Har Zuwa Karshe”

“[An kawo Ru'ya ta Yohanna 1:1, 2.] Dukan Littafi Mai Tsarki wahayi ne; gama dukan wahayi zuwa ga mutane yana zuwa ne ta wurin Almasihu, kuma dukansa yana tattare da shi. Allah ya yi mana magana ta wurin Dansa, wanda mu nasa ne ta wurin halitta da kuma ta wurin fansa. Almasihu ya zo wurin Yohanna, wanda aka kai gudun hijira a Tsibirin Patmos, domin ya ba shi gaskiya domin wadannan kwanaki na karshe, ya nuna masa abin da dole ne ba da dadewa ba ya faru. Yesu Almasihu shi ne babban amintaccen ma'ajin wahayin Allah. Ta wurinsa ne muke da sanin abin da ya kamata mu sa rai a kansa a al'amuran karshe na tarihin wannan duniya. Allah ya ba Almasihu wannan wahayi, Almasihu kuwa ya isar da shi ga Yohanna.”

“Yahaya, almajirin kaunatacce, shi ne wanda aka zaɓa ya karɓi wannan wahayi. Shi ne na karshe da ya tsira daga cikin almajiran farko da aka zaɓa. A karkashin tsarin Sabon Alkawari an girmama shi kamar yadda aka girmama annabi Daniyel a karkashin tsarin Tsohon Alkawari.

“Umarnin da za a isar wa Yohanna yana da muhimmanci kwara har Almasihu ya zo daga sama domin ya ba baɓwansa shi, yana gaya masa ya aika da shi zuwa ga ikkilisiyoyi. Wannan umarni ya kamata ya zama abin bincikenmu na tsanaki da na addu'a; gama muna rayuwa ne a lokacin da mutane wadanda ba sa karkashin koyarwar Ruhu Mai Tsarki za su shigar da ka'idodi na karya. Wadannan mutane sun kasance suna tsaye a manyan matsayi, kuma suna da manyan manufofi na buri da za su aiwatar. Suna neman daukaka kansu, da kuma juyar da dukan yadda abubuwa suke. Allah ya ba mu umarni na musamman domin ya tsare mu daga irin wadannan. Ya umurci Yohanna ya rubuta a cikin littafi abin da zai faru a cikin al'amuran karshe na tarihin wannan duniya.

“Bayan wucewar lokacin, Allah ya danka wa mabiyansa masu aminci ka'idodi masu daraja na gaskiyar yanzu. Wadannan ka'idodi ba a ba su ga wadanda ba su da wani sashe cikin shelar sakonnin mala'ika na fari da na biyu ba. An ba su ga ma'aikatan da suka kasance suna da sashe cikin wannan aiki tun daga farko.

“Wadanda suka bi ta cikin wadannan abubuwan da aka fuskanta dole ne su kasance da karfi kamar dutse ga ka'idodin da suka mai da mu Adventists na kwana bakwai. Su zama abokan aiki tare da Allah, suna daure shaidar, suna kuma hatimce doka a cikin almajiransa. Wadanda suka yi tarayya cikin kafa aikinmu a bisa tushen gaskiyar Littafi Mai Tsarki, wadanda suka san alamomin hanya da suka nuna madaidaiciyar hanya, dole ne a dauke su a matsayin ma'aikata masu daraja kwarai. Za su iya yin magana daga kwarewarsu ta kansu game da gaskiyoyin da aka danka musu. Wadannan mutane ba za su bar bangaskiyarsu ta canja zuwa rashin bangaskiya ba; ba za su yarda a kwace tutar mala'ika na uku daga hannuwansu ba. Su riƙe farkon karfin zuciyarsu da tabbaci har zuwa karshe.”

“Ubangiji ya bayyana cewa tarihin da ya gabata za a saƙe bayyana yayin da muke shiga aikin karshe. Duk gaskiyar da Ya ba da domin wadannan kwanaki na karshe dole ne a yi shelar ta ga duniya. Kowane ginshiƙi da Ya kafa dole ne a karfafa shi. Ba za mu iya yanzu mu kauƙe daga tushen da Allah ya kafa ba. Ba za mu iya yanzu mu shiga cikin wata sabuwar kungiya ba; gama wannan zai nufin ridda daga gaskiya.”

“Aikin mishan na likitanci yana buƙatar a tsarkake shi, a kuma wanke shi daga duk abin da zai raunana bangaskiyar masu bi game da abin da mutanen Allah suka fuskanta a da. Adnin, kyakkyawan Adnin, an kaskantar da shi ta wurin shigar zunubi. Yanzu akwai buƙatar a sake tuna tarihin mutanen da suka taka rawa wajen kafuwar aikinmu tun da farko.

“Daga lokaci zuwa lokaci muna karanta sanarwar mutuwar manyan mutanen duniya. Lokacinsu yakan zo ba zato ba tsammani, kamar cikin ɗan wani kanƙanin lokaci. Da yawa, wadanda ake zaton suna cikin koshin lafiya, sukan mutu bayan liyafa, ko kuwa bayan sun kulla son kai na daukaka kansu. Kalmar takan fita, ‘An haɗa shi da gumakansa; ku kyale shi.’ Wannan yana nufin cewa Ubangiji ba ya kara kaƙe shi daga cutarwa. Mutuwa ta bazata takan zo, kuma menene amfanin aikin rayuwarsa? Rayuwarsa ta zama gazawa. Itacen yana faɗuwa domin ikon da ya riƙe shi ya bar shi ga haɗayarsa ta bautar gumaka.”

“Maza da mata sun dalmuya cikin neman wani abu da za su more. Suna sayar da rayukansu a banza, kuma Allah yana janye haƙurin jimrewarsa. An bar su ga abin da suka zaɓa.

“Akwai waɗansu da, ko da yake suna da'awar gaskata gaskiyar wannan zamani, sun kaskantar da bangaskiyarsu kuma sun ƙi yin tafiya cikin haske. Wa zai yanzu ajiye son kai da ka'idodinsa na duniya? Wa zai yanzu yi koƙari ya fahimci darajar rai? Mene ne zai amfane mutum, in ya sami dukan duniya, amma ya rasa ransa? Ko kuwa mene ne mutum zai bayar domin fansar ransa? Kuna jin yunwa da ƙishirwa domin gurasar rai da ruwan ceto? Kuna gane darajar rayukan wadanda Kristi ya mutu dominsu? Wadanda ake tsammani su zama Kiristoci, suna rayuwa daidai da abin da suke furtawa na bangaskiya? Suna sane da darajar rai? Suna koƙarin tsarkake rayukansu ta wurin biyayya ga gaskiya?” Manuscript Releases, juzu'i na 20, 150, 151.